

tydelig mere omfattende end privilegierne for de fleste andre kongehuse, som det er mest naturligt at sammenligne det danske kongehus med. Dertil kommer, at det fortsat vil være omgærdet af hemmelighed, hvad statens bidrag til kongehuset anvendes til.

F.eks. betaler kongehusene i Holland, Storbritannien, Sverige og Spanien moms. Medlemmer af kongehusene i Belgien, Holland, Storbritannien, Sverige og Spanien betaler indkomstskat m.v. af private indtægter.

Dertil kommer, at den kongelige familie i Storbritannien er pålagt at afgive en rapport til parlamentet om den modtagne apanage hvert 10. år. Derudover tilstræbes der fuld offentlighed omkring den del af økonomien, der direkte berører statens forhold. Det sker i form af årlige rapporter om eksempelvis de kongelige slotte, om den kongelige families afholdte rejser og udgifterne hertil og om de kongelige samlinger. I Holland tilstræbes åbenhed omkring kongehusets økonomi, for så vidt angår de officielle ydelser. Kongehuset har således en hjemmeside med svar på de oftest stillede spørgsmål vedrørende kongehuset og dets økonomi. I Sverige er kongehuset ikke omfattet af svensk offentlighedslov. Hoffet er ikke regnskabspligtigt eller underlagt Rigsrevisionen eller lignende. Af egen drift fremlægges årligt regnskab for »Slotsstaten«, dvs. den del af hoffets virksomhed, der omfatter drift og vedligeholdelse af bygninger, parker, inventar og samlinger. I Spanien skal kongen ikke offentliggøre regnskab og er ikke underlagt ekstern revision. Størstedelen af kongens budget er imidlertid indirekte kontrolleret via de skattemæssige oplysninger, som såvel leverandørerne som kongehusets administration er forpligtiget til at aflevere til skattevæsenet. I Belgien er der ikke offentlighed vedrørende civillistens anvendelse, men Intendanten giver fra tid til anden medierne hovedelementerne i fordelingen af forbruget. I Norge er der ingen offentlighed omkring den kongelige økonomi ud over den samlede størrelse af statens ydelse.

Mindretallet finder det også meget problematisk, at det er uklart, hvilke personer der generelt anses for omfattet af »kongehuset«. Justitsministeriet har i den forbindelse henvist til Alf Ross, Dansk Statsforfatningsret (3. udg. ved Ole Espersen, 1980), side 573 ff., hvor det bl.a. er anført:

»Alle hidtidige fremstillinger af dansk statsforfatningsret har indgående beskæftiget sig med spørgsmålet om en definition af begrebet »kongehuset«, altså en bestemmelse af, hvilke personer der er medlemmer af kongehuset... Man har i mangel af udtrykkelige lovbestemmelser herom, ment ud fra »forholdets natur«, eventuelt med støtte i »europæisk fyrsteret« og dansk praksis at kunne opstille et begreb om, hvem der er medlemmer af det kongelige hus... Der er imidlertid intet der garanterer at udtrykket »medlemmer af det kongelige hus«, eller lignende betegnelser, skal forstås entydigt på samme måde overalt hvor det forekommer i lovgivningen. Tværtimod er der grund til at formode at udtrykket, alt efter den saglige sammenhæng hvori det forekommer, må forstås ud fra disse forudsætninger snart på én måde snart på en anden. Det kan derfor ikke undre at der har hersket vild uenighed i teorien om, hvem der er medlemmer af kongehuset.

....

Vi har for os en række lovbestemmelser der har det tilfælles, at de alle sigter mod en personkreds der står i et vist forhold til kongen, men den konkrete fortolkning fører, alt efter bestemmelsens saglige forudsætning, til at afgrænse denne kreds på forskellig vis. Det er derfor umuligt at opstille et entydigt begreb der definerer personkredsen i relation til samtlige retsregler.«

Det forekommer også besynderligt, at regeringen og de politiske partier, der mener, at monarkiet skal bevares, ikke er interesseret i, at kongehuset er tidssvarende, og at resterne af enevældens privilegier bliver fjernet. I virkeligheden gør regeringen og Folketingets flertal kongehuset en bjørnetjeneste ved ikke at indføre tidssvarende regler.

Monarkiet er i udpræget grad en anakronisme, som ikke hører hjemme i et demokrati, der bygger på folkets selvbestemmelsesret og på, at ingen er født med bestemte privilegier. Monarkiet er et levn fra fortiden – en rest af enevælden. Derfor burde monarkiet selvfølgelig afløses af en republikansk styreform. Men befolkningens opbakning til monarkiet betyder, at dets afskaffelse ikke er aktuel.

Og så længe Danmark har et kongehus, burde alle være interesseret i, at reglerne for kongehuset var tidssvarende, at åbenlyst urimelige privilegier blev afskaffet, og at der var langt større of-